

21.4.13

(שמואל שפיר קא משני ליה שם מיתה בעולם) 56a → (משנה ח') 55b

1. ולא תשאוי עליו חטא בהרימקם את חלבנו מקונו ואת קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמותו: במדבר פרק יח פסוק לב
 2. לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגגך ותירשך ויצהרך ובלרת בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיד ותרימת ידך: דברים פרק יב פסוק יז

I חומשים: the five משנה ח'

- a ביכורים & חלה, (דמאי ו certain) תרומת מעשר, תר"ג eating כהונה זר
- i Q (ר"א): why add חומש to תר"מ of דמאי – did רבנן strengthen their own enactments?
- 1 Answer (שמואל): follows ר"מ – ר"מ חזוק לדבריהם כשל תורה – ר"מ
- (a) Proof: his position in re: ממזר – בפ"נ ובפ"נ – child is brought from מדה"י, given without declaration of גט
- (b) Challenge (ר' ששת): ר"מ rules that דמאי may be redeemed from כסף onto נחושת, even though if redeeming מע"ש of טבל, it may not be redeemed כסף onto נחושת (except in exigent circumstances)
- (i) Answer (ר' יוסף): although ר"מ is lenient vis-à-vis פדיון (distinguishing between דאורייתא and דרבנן), he is stringent in re: eating (if one ate, even של דמאי, must pay חומש)
- (ii) Support: ר"מ only allows a wholesaler (who, as everyone knows, receives his goods from a range of suppliers, including עמי הארץ) to sell without separating דמאי (חכמים allow any reseller to do so)
- (c) Challenge (רבינא): ר"מ allows separation of תר"מ when taking from a baker (עם הארץ), from cold bread (inferior) for hot bread and from one tray on another
- (i) Inferior: is understood, as per דרשה ר' אילעאי on v. 1 – giving inferior תרומה must be valid, else how could it be considered a חטא
- (ii) Several trays: aren't we concerned that he will separate from החיוב or vice-versa?
1. Answer (אבוי): ר"א's question (above) is solid; שמואל's response (above) is poor:
- a. Explanation: ר"א asked about מיתה בידי שמים; מיתה בידי שמים; שמואל's answer, that ר"מ is stringent (חכמים עשו) (חזוק לדבריהם...) in case of אשת איש, which is a ב"ד, where stringency is called for
- b. And: ר"א's challenge (above) is also weak; ר"מ is lenient in re: א לאו (v. 2), neither answers the question about מיתה בידי שמים nor refutes the challenge from ב"ד מיתה
- c. However: רבינא, instead of challenging from baker, should prove the point from the parallel ruling about a bread retailer (פלטר):
- i. ר"מ פלטר rules that if he is an ע"ה, תר"מ must be taken from each tray
- ii. Reason: a פלטר buys bread from several bakers; baker gets his dough from 1 supplier
2. Defense (רבא): שמואל's question is solid – "מיתה" (ב"ד) & מיתה ב"ד) is a single category
- b Redeeming his own מע"ש and נטע רבעי (as per ב"ה)
- c Redeeming his own הקדש
- d מעילה payment
- e גולה followed by a שבוט שקר that he didn't steal